HOSEA

INNEHÅLL

Bakgrund	**2**
Löpande kommentar	**4**
Hoseas bok och NT	**16**

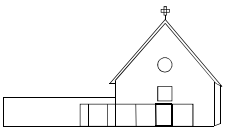

Husbykyrkan – Lars Mörling 2019

PROFETEN HOSEA

(Lars Mörling 2019)

BAKGRUND

Stormakter

Förutom småriken runt Israel så fanns stormakterna Egypten i söder och Assyrien i norr. Assyrien låg från början i norra delen av dagens Irak. Nineve var en viktig stad och låg nära dagens Mosul vid floden Tigris. Det var framförallt Assyrien som började expandera under profeten Hoseas tid.

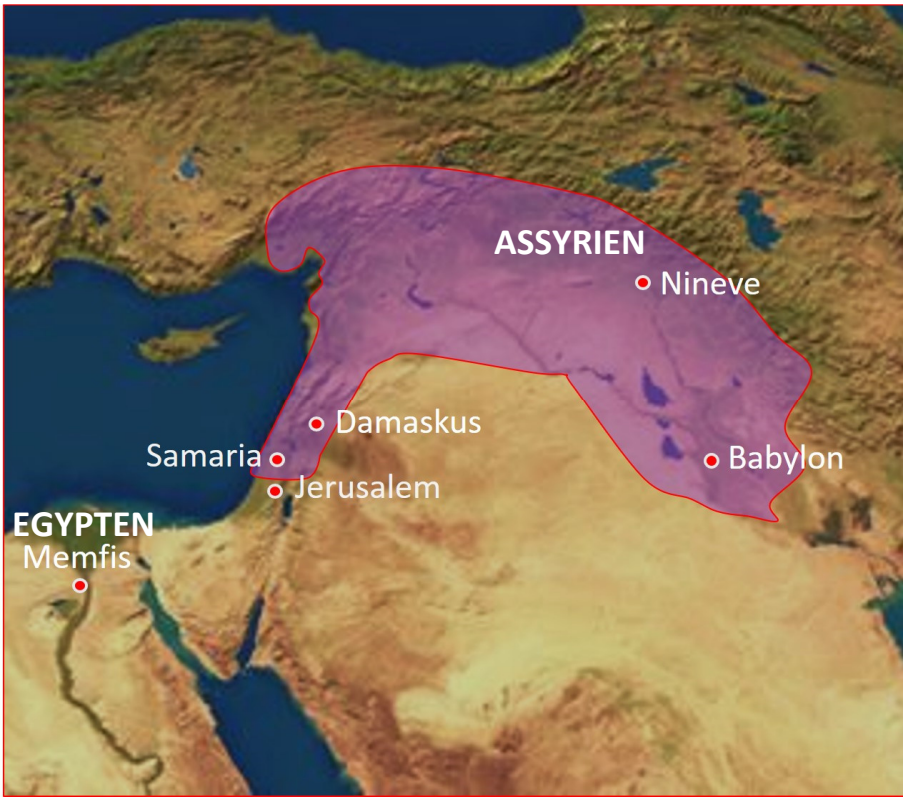

Assyriska rikets expansion 745-701 f.Kr. Damaskus föll 732 f.Kr. och Samaria föll 722 f.Kr. Jerusalem klarade sig trots belägring men flera andra städer i Juda intogs av assyrierna år 701 f.Kr.

Datering

Hosea var verksam strax efter Amos i det norra riket, Israel. Boken täcker ungefär perioden 755-725 f.Kr. Hosea var verksam när Ussia, Jotam, Ahas och Hiskia var kungar i Juda och när Jerobeam II var kung i Israel (1:1). När man sätter sig in i dessa kungars regeringstid tycks boken täcka in slutet av Jerobeam II regeringstid i Israel och fram till mitten av Ahas regeringstid i Juda. Däremot tycks inte Hiskias regeringstid (715-687 f.Kr.) i Juda finnas med, men notera att Hiskia samregerade med sin far Ahas från 729 f.Kr.

Det man kan se från boken är att några av Israels städer redan intagits av assyrierna: *”Stridslarm ska stiga bland dina stammar, och alla dina fästen ska ödeläggas som när Bet-Arbel ödelades av Shalman på stridens dag.”* (10:14). Bet-Arbel (senare kallad Arbela), var bland de

platser som den assyriska kungen Tiglat Pileser III intog och ödelade år 732 f.Kr. Troligen deltog hans son Shalmaneser som blev kung 727 f.Kr. Vi vet också att många israeler fördes bort i fångenskap till Assyrien redan då (2Kon 15:29). Denna händelse användes i boken som en varning för vad som skulle drabba Samaria, huvudstaden i Israel. Den skulle intas och folket skulle föras bort i fångenskap till Assyrien (10:5-6, 11:5). Detta innebär att en del av boken täcker några år efter 732 f.Kr. På grund av det hårda trycket från Assyrien så sökte Israel hjälp från Egypten. Assyrien belägrade därför Samaria i tre år och intog staden 722 f.Kr (2Kon 17:1-18).

Grundstenar i Samaria som ligger närmast berggrunden är från Israels period

Författare

Hosea kom troligen från Israel, det norra riket. Han gifte sig, på Guds uppmaning, med en trolös kvinna som hette Gomer (1:2-3). Hoseas förhållande till sin trolösa fru skulle symbolisera Herrens förhållande med Israel, som var trolöst mot Herren när de tillbad avgudar (1:2). Hoseas barn fick namn vars betydelse innebar ett profetiskt budskap till Israel. En dotter fick namnet Lo-Ruhama d.v.s. hon som inte fått barmhärtighet. En son fick namnet Lo-Ammi d.v.s. inte mitt folk (1:6-9). Barnen fick senare symbolisera Israels återupprättelse när namnen ändrades till Ruhama och Ammi (2:1). Gomer, var verkligen otrogen och levde med andra män (2:2-5). Hosea uppmanades av Herren att köpa tillbaka sin trolösa hustru (3:1-3). Detta var en bild på hur Herren skulle återlösa sitt folk Israel och en bild på hur vi köpts fria genom Jesus Kristus (1Pet 1:18-19).

Mottagare

Profeten Hosea var sänd till Israel, det norra riket. Under Jerobeam II hade landet upplevt något av en glansperiod. Hosea började sin verksamhet i slutet av hans regering. Profeten Amos beskrev hur överklassen i Israel under den perioden mådde gott samtidigt som de rika förtryckte de fattiga och svaga (Amos 2:6-8, 4:1, 5:10-12).
Det stora problemet som Hoseas bok tog upp var att Israel levde i ett andligt äktenskapsbrott, när man tillbad andra gudar. Israels Gud hade ingått ett förbund med folket under Moses tid, vid Sinai berg. Förbundet mellan Gud och Israel liknades vid ett äktenskap. Israel hade lämnat sin

Gud, Jahveh och istället börjat tillbe Baal, som betydde ”Herre”. Baal var en gud för vind, regn och åska. Baal och hans partner Astarte (även gudamodern Ashera) stod för fruktbarhet. Målet för baalsdyrkan var att landet skulle ge god avkastning och stora skördar. I baalsdyrkan ingick sexuella fruktbarhetsriter för både män och kvinnor (4:12-14). Profetens äktenskap reflekterade denna katastrof.

Baal och Astarte funna i Israel

Tema

Gud älskar sitt folk som han hade ingått ett förbund med under Moses tid. Förbundet hade villkor och de tio budorden låg till grund för förbundet. Israel bröt ständigt mot buden och särskilt de tre första. Om Israel bröt förbundet skulle Gud straffa folket och ett av de svåraste straffen innebar att tvingas bort från landet och gå i fångenskap till ett främmande land (5Mos 28:36-37). Förbundet i Hoseas bok liknades vid ett äktenskapsförbund. Israel begick andligt äktenskapsbrott när de tillbad avgudar. Israel tillbad dessutom Jahveh vid de två guldkalvarna i Betel och Dan. Gud godtog inte denna religionsblandning. Han kallade Israel till omvändelse och trohet.
Gud ville inte döma Israel men han tvingades till det på grund av folkets otrohet.

Sammanfattande tankar

Huvudstaden för det norra riket, Samaria, intogs 722 f.Kr, strax efter att Hoseas bok skrivits. Israel fördes bort i fångenskap till Assyrien och det norra riket upphörde att existera. Samma straff skulle en dag drabba det södra riket Juda. Detta berörs på några få ställen i boken. Gud hade kvar visionen för hela folket och det enade riket (Hosea 1:11). De troende fick veta att de en dag skulle få komma tillbaka till landet.

LÖPANDE KOMMENTAR

A. Inledning och datering (1:1, se bakgrundsstudiet)

B. Guds plan och Israels trolöshet (1:2-2:1)

1. Hoseas äktenskap och Israels trolöshet (1:1-9)

- Gud uppmanade Hosea att gifta sig med en trolös kvinna (1:2)

Hosea gifte sig med Gomer, som var en trolös kvinna. Det kan vara värt att nämna att baalsdyrkan var så utbredd i landet att många av kvinnorna var indragna i den.
Det som är unikt med Hoseas bok är att profetens eget äktenskap fungerade som en del av det profetiska budskapet till Israel.

- Första sonen fick heta Jisreel (1:3-5)
  Dåvarande kungen, Jerobeam II, var son-son-son till Jehu som startat en militärkupp i just staden Jisreel. Jehu dräpte hela Ahabs ätt samt alla som var knutna den ätten (2 Kon 9-10). Gud sa att han skulle straffa Jehus blodskuld (1:4). Jerobeam II:s son, Sakarja, störtades efter bara 6 månader vid makten år 753 f.Kr (2Kon 15:8-10). Gud hade lovat Jehu att hans dynasti skulle vara i just 4 generationer (2Kon 10:30). Gud sa att han dessutom skulle göra slut på kungadömet i Jisreels dal. Den dalen är densamma som Megiddos

En del av Jisreels dal från berget Tabor

dal där många militära slag utkämpats i historien.

- Första dottern fick heta Lo-Ruhama (1:6-7)
  Namnet betydde ”hon som inte fått barmhärtighet”. Det syftade på att Israel var under Guds dom p.g.a. sin trolöshet mot Herren. Däremot skulle Gud förbarma sig över Juda. Han lovade att han skulle rädda Juda utan vapenmakt (1:7). Det syftade troligen på den märkliga räddningen som inträffade när Assyrien belägrade Jerusalem 701 f.Kr, under kung Hiskias och profeten Jesajas tid (2Kon 19:31-37).
- Andra sonen fick heta Lo-Ammi (1:8-9)
  Namnet betydde ”inte mitt folk”. Det syftade på att Israel hade brutit förbundet med Gud och därför inte längre kunde betraktas som hans folk.

2. Guds plan och hans löfte till Abraham (1:10-2:1)

- Guds förbund med Abraham (1:10)
  Förbundstanken är hela tiden närvarande genom boken. Guds löften till Abraham stod fast (1Mos 22:16-18). I det löftet lovade Gud att han skulle välsigna honom med ett land och ett folk så stort att ingen kunde räkna hans folk. Gud lovade dessutom Abraham att han skulle

välsigna alla folk i hela världen genom hans avkomma. Aposteln Paulus identifierade Abrahams avkomling som Kristus (Gal 3:16) och detta är grunden för evangeliet om Jesus Kristus.

- Nya förbundet i Jesus Kristus (1:10-2:1)
  Det nya förbundet som kom genom Kristus är alltså en del av Guds löften till Abraham. Petrus och Paulus citerade från Hosea: *"…Och det ska ske att på platsen där det sades till dem: 'Ni är inte mitt folk', ska det sägas till dem: 'Ni är den levande Gudens barn."* (Hos 1:10). Både Petrus och Paulus lät den här versen syfta på judar och hedningar som tror på Jesus Kristus. Hedningarna, som inte var Guds folk, fick i det nya förbundet höra att de nu var den levande Guds barn (1Pet 2:10, Rom 9:22-28). Följdriktigt så ändrades namnen på Hoseas och Gomers barn till Ruhama d.v.s. "hon som fått barmhärtighet" och Ammi d.v.s. "mitt folk" (Hosea 2:1).

C. Guds äktenskapsförbund med Israel (2:2-3:5)

1. Hoseas hustru och Israel måste upphöra med sin otrohet (2:2-13)

- Barnen uppmanades att ta itu med sin mor (2:2)
- Gud skulle ta itu med Israel (2:3-13)
  Hela avsnittet vävde ihop Hoseas äktenskap med Gomer och Guds förbund med Israel. Även i denna text fanns anspelningar på namnen till Hoseas barn. Fruktbarhet och stora skördar angavs som motiv till att Israel ville tillbe Baal. *"Ja, deras mor var otrogen, hon som födde dem gjorde skamliga saker. Hon sade: "Jag vill följa mina älskare som ger mig min mat och mitt vatten, min ull och mitt lin, min olja och min dryck."* (2:5). Folket förstod inte att det egentligen var Israels Gud och inte Baal som gav de rikliga skördarna (2:8). Men Gud skulle utmana deras baalsdyrkan genom att gripa in och se till att skörden blev direkt usel. Gud skulle ta bort sin ull och sitt lin, fruktträden skulle skövlas. Allt skulle gå fel. *"Så ska jag straffa henne för hennes baalsdagar, då hon tände rökelse åt baalerna och smyckade sig med ring och bröstspänne och följde efter sina älskare men glömde mig, säger Herren."* (2:13).

2. Gud skulle försöka att vinna tillbaka Israels hjärta (2:14-17)

Först skulle Gud ta undan Israel till en enslig plats och tala till hennes hjärta (2:14). Därefter skulle han åter välsigna henne. Han skulle förvandla Akors dal (olyckans dal) till hoppets dal. Då skulle Israel sjunga som man en gång gjort på Moses tid, när Gud befriade folket

från slaveriet i Egypten (2:15). Då skulle Israel kalla Gud för sin man och inte längre ropa på Baal (2:16-17). Det går att tolka avsnittet så att folket först skulle föras bort i fångenskap, för att därefter få återvända till landet. Faktum är att det var först efter fångenskapsperioden som avguderiet avskaffades i Israel.

3. Gud skulle förnya äktenskapsförbundet med Israel (2:18-23)

- Förbundet med folket och landet
  Förbundet skulle inte enbart gälla folket utan även landet, alla växter och djur (2:18, 2:21-22). Detta kan ses mot bakgrund av att baalsdyrkan utlovade just fruktbarhet på alla områden.

Blommor från Negevöknen

- Guds förnyelselöften till Israel
  Till Israel gav Gud sitt äktenskapslöfte: *”Jag ska trolova dig med mig för evigt, jag ska trolova dig med mig i rätt och rättfärdighet, i kärlek och barmhärtighet. Jag ska trolova dig med mig i trohet, och du ska känna Herren.”* (2:19-20). Vidare lovade Gud: *”Jag ska plantera henne åt mig i landet. Jag ska förbarma mig över Lo-Ruhama och säga till Lo-Ammi: Du är mitt folk.” Och de ska svara: ”Du är min Gud.”* (2:23). Äktenskapsförbundet beskrevs som förnyat.
  Det är fantastiskt att läsa detta och påminnas om att i det nya förbundet är församlingen trolovad med Kristus. Han är vår brudgum och vi är hans brud (Ef 5:31-32). Vi kan likt Petrus och Paulus läsa in församlingen i Hoseas bok och förstå något om frälsningen och vår förbundsrelation till Herren.

4. Hosea skulle handla med Gomer som Gud med Israel (3:1-5)

- Hosea uppmanades att ta tillbaka sin fru (3:1)
  Trots att Gomer levt med andra män så sa Gud till sin profet att ta tillbaka henne och älska henne som Gud älskade Israel, fastän Israel gett sig åt avgudar.
- Hosea måste friköpa sin hustru (3:2)
  Tydligen hade Gomer hamnat i en så pass omöjlig situation att hon ägdes av en annan man. Det innebar att Hosea tvingades att friköpa sin fru. Det belopp som Hosea måste betala motsvarade det ungefärliga priset för att friköpa en slavinna enligt Moses lag (3Mos 27:4), vilket var c:a två årslöner.
  Här ser vi en parallell till hur Gud friköpte oss genom Jesus Kristus: *”Ni vet ju att det inte var med förgängliga ting som silver eller guld ni*

blev friköpta från det meningslösa liv ni ärvt från era fäder. Nej, det var med Kristi dyrbara blod, som med blodet av ett lamm utan fel och brist." (1Pet 1:18-19).

- Gomer skulle bli trogen Hosea och Israel skulle bli trogen Gud (3:3-5) Dagen skulle komma när Guds folk höll sig till Herren sin Gud och inte längre jagade efter avgudar.

Sammanfattande kommentar till kapitel 1-3

Gud har just beskrivit situationen i landet. Han hade lovat att han var villig att friköpa och förlåta sitt folk. Han ville inget hellre än att förnya sitt förbund med Israel. Från Guds sida var allt klart men Israel måste överge sin otrohet och hålla sig till sin Gud, Jahveh.
Det unika med de inledande kapitlen var att händelserna i profetens egen familj var en integrerad del av det profetiska budskapet till Israel.
I nästa avsnitt ställer Gud diagnosen på situationen i landet och vad Israel måste ta itu med för att äktenskapsförbundet med honom faktiskt skulle kunna förnyas.

D. Orsaker till situationen i landet (4:1-8:14)

1. Gud beskrev synden i landet (4:1-19)

- Grunden till ett liv med Gud saknades (4:1)
  Profeten började med att visa på att själva grundstenarna saknades. Det fanns ingen sanning, ingen kärlek och ingen kunskap om Gud (4:1, 6:6).
- Resultatet blev synd (4:2)
  Eftersom grunden saknades blev resultatet att de svor, ljög, mördade, stal och var otrogna.
- Själva landet reagerade (4:3)
  Löfteslandet, det land som Gud lovat Abraham, Isak och Jakob, beskrevs som en levande organism som led under all ondska: *"Därför sörjer landet och allt som lever där tynar bort, både markens djur och himlens fåglar och havets fiskar försvinner."* (4:3).
- Prästens ansvar att undervisa folket (4:4-11)
  Prästen hade inte tagit sitt ansvar i att ge folket Guds undervisning (4:6). När prästerna blev fler så ökade ondskan i samma takt (4:7). Gud skulle straffa prästerskapet och han gjorde följande uttalande: *"Otukt och vin, gammalt eller nytt, tar bort förståndet."* (4:11).
- Avguderiet var utbrett i Israel (4:12-19)
  Baalsdyrkan var utbredd och situationen var katastrofal: *"Jag kan inte straffa era döttrar för deras otukt eller era sonhustrur för deras*

otrohet, för männen går själva iväg med prostituerade och offrar med tempelflickor. Ett folk som inget förstår går under." (4:14)

- Gud värnade om Juda (4:15)
  Gud uppmanade Israel att inte sprida sin baalsdyrkan och sin livsstil till Juda, det södra riket.
- Israel ville vara i förbund med avgudarna (4:16-19)
  Gud hade förklarat att han var villig att förnya förbundet, befria och förlåta folket, men Israel ville inte. Resultatet av Israels andliga äktenskapsbrott skulle leda till Guds dom.

2. Kung och präst och de styrande måste inse allvaret (5:1-14)

- Guds dom gällde alla med ledande ställning (5:1-5)
  Gud skulle utkräva ansvar för hur det såg ut i Israel.
- Ytlig tillbedjan av Israels Gud var förkastlig (5:6-12)
  De bar fram offerdjur till Jahveh men han var inte intresserad av deras synkretistiska religiositet. De måste välja sin Gud av hjärtat annars skulle domen komma.
- Gud skulle döma Israel (5:13-14)
  Israel sökte hjälp hos assyrierna, som trots allt, bara några år senare, skulle göra slut på det norra kungadömet. Gud skulle se till att domen skulle falla och han beskrev sig själv som ett ostoppbart lejon.

3. Folket ville inte vända om till Gud (5:15-8:14)

- Gud ville att Israel skulle vända om (5:15-6:3)
  Guds avsikt var att fostra Israel så att de skulle vända om till honom (5:15). Profeten Hosea eller de troende (kvarlevan) gensvarade: *"Kom, låt oss vända om till Herren..."* (6:1). *"Låt oss lära känna Herren, låt oss sträva efter att lära känna honom…"* (6:3).
- Halvhjärtad omvändelse dög inte (6:4-5)
  Folkets kärlek liknades vid morgondis och försvinnande dagg. Gud var inte intresserad av en halvhjärtad omvändelse, där guldkalvarna och andra gudar fanns med i bilden. Gud talade sitt domsord genom sina profeter (6:5).
- Gud beskrev sann omvändelse (6:6)
  Gud visade att kärleken, barmhärtigheten och sann kunskap om honom var viktigare än att komma med olika djuroffer: *"…för jag har min glädje i kärlek och inte i offer, kunskap om Gud mer än brännoffer."* (6:6). Jesus hänvisade till just den här versen i sin konfrontation med fariseerna (Matt 9:13, 12:7).
- Synden var utbredd i hela landet (6:7-11)
  Hosea räknade upp olika platser i Israel och konstaterade att det såg likadant ut överallt. Till och med Juda skulle en dag dömas (6:11).

- Gud ville rädda Israel men synden var i vägen (7:1-12)
  Gud ville ta sig an Israel men synden var för stor och folket ville inte vända om från sin baalsdyrkan och sin livsstil. Gud utropade: *”Alla är de äktenskapsbrytare…”* (7:4). Det var Israels högmod som hindrade sann omvändelse (7:10). Israel sökte hjälp i både Egypten och Assyrien men inte hos Gud.
- Gud vill rädda Israel men de ville inte bli räddade av Gud (7:13-16)
  Gud ville till och med friköpa dem men de ville inte bli räddade. När de halvhjärtat ropade till Israels Gud så ljög de för honom. De menade egentligen inte sina fromma ord inför Guds ansikte.
  På flera ställen i boken figurerade Egypten som en möjlig destination för folket (7:16, 8:13, 9:3, 9:6, 11:11). Det verkade som om Israel försökte köpa Egyptens skydd och vänskap (7:11, 12:1), något som bekräftades i Andra Konungaboken (2Kon 17:4). Egypten används i Hoseas bok som en symbol för slaveri och befrielse, som på Moses tid. Det är rimligt att tro att Egypten var ett land dit en del israeler kunde tänka sig att fly undan hotet från Assyrien.
- Israels falska omvändelse (8:1-7)
  Domen skulle komma eftersom förbundet mellan Gud och hans folk var brutet. Halvhjärtat ropade de till sin Gud. Deras inställning till Gud hade visat sig i att de satte onda kungar och ledare över sig (8:4). De tillbad de två guldkalvarna i Betel och i Dan (8:5-6). Kung Jerobeam hade på 900-talet gjort guldkalvar som han påstod representerade Jahveh, Israels Gud (1Kon 12:28-29). De bröt mot de tre första av de tio buden. Enligt det andra budet fick inte Israel göra någon

Offerplatsen för guldkalven i Dan. Ställningen markerar platsen för altaret.

representation av Gud och tillbe den: *”Du ska inte göra dig någon bildstod eller avbild av det som är uppe i himlen eller nere på jorden eller i vattnet under jorden. Du ska inte tillbe dem eller tjäna dem, för jag, Herren din Gud, är en nitisk Gud. Jag låter straffet för fädernas missgärning drabba barnen till tredje och fjärde led när man hatar*

mig, men visar nåd mot tusentals när man älskar mig och håller mina bud." (2Mos 20:4-6).

- Israel praktiserade en synkretistisk religion (8:8-13)
  Israel var inte längre Guds egendomsfolk, som på ett unikt sätt skiljde sig från alla hednafolk runt omkring dem: *"Israel blir uppslukad. De räknas nu bland hednafolken som ett kärl ingen vill ha"* (8:8). De hade importerat de kringliggande folkens religion och särskilt baalsdyrkan. Gud hänvisade till att han redan skrivit till dem. Men de betraktade Guds ord som något främmande (8:12). Amos bok var t.ex. rykande färsk.
  De offrade vid guldkalvarna i Betel och i Dan (8:13). Guldkalvarna var tänkta som representationer av Jahveh. Men kalvarna innebar som sagt ett brott mot Guds bud. Gud tog inte emot deras synkretistiska religion. Nu låg domen framför Israel och den verkställdes bara några år efter att boken skrevs.
- Juda skulle också drabbas av Guds dom (8:14)
  Juda hade sin egen kamp mot avguderiet och ondskan. Hosea profeterade att Judas befästa städer skulle brännas ner. Den här profetian uppfylldes c:a 25 år senare. Den Assyriska kungen Sanherib belägrade Jerusalem 701 f.Kr. och Herren räddade staden på ett mirakulöst sätt (2Kon 19:31-37). Men samtidigt förstördes flera befästa städer i Juda. En av städerna var Lakish, en stad som låg söder om Jerusalem.

Denna relief har suttit i Sanheribs palats i Nineve. Den beskriver hur Lakish i Juda förstördes år 701 f.Kr. och hur många judar fördes som fångar till Assyrien.

E. Israel skulle föras bort till fångenskap (9:1-14:10)

1. Israels synd ledde till straff (9:1-17)

- Israel måste lämna landet (9:1-6)

De hade varit otrogna på platser som hade med skörd att göra som: tröskplats, loge och vinpress. Det handlade om fruktbarhetsriter i samband med baalsdyrkan. Resultatet blev fångenskap: *”De ska inte få bo i Herrens land. Efraim måste tillbaka till Egypten, och i Assyrien ska de äta oren mat.”* (9:3). De skulle sörja när domen väl hade fallit men då fanns ingen återvändo.
Hosea använde ”Efraim” som synonym för Israel hela 32 gånger i boken. Efraim hade en särställning bland Israels tio stammar. Josef hade två söner som hette Manasse och Efraim. Jakob adopterade Josefs söner och de fick varsitt stamområde i Israel. När Jakob välsignade dem upphöjde han den yngre brodern Efraim och satte honom framför Manasse (1Mos 48:12-20). Det var därför rimligt att Hosea använde Efraim som synonym till Israel. Dessutom betydde namnet Efraim ”gjort mig fruktsam” (1Mos 41:52), och baalsdyrkan handlade om just fruktbarhet.

- Israel föraktade Herrens profeter (9:7-8)
  De ville inte lyssna till Guds ord. Guds profeter ansågs vara dårar.
- Israels synd i historien (9:9-10)
  Gud påminde Israel om att folket var litet och obetydligt i början. Han påminde dessutom att baalsdyrkan börjat redan på Moses tid, i Baal-Peor, innan de ens kommit in i landet (4Mos 25:1-9).
- De sökte fruktbarhet men skulle skörda död och fångenskap (9:11-17)
  Att få många nya barn var en del av fruktbarhetsidealet. Men inte ens det skulle ske. Istället skulle även de små möta förintelse och död.

2. Fångenskap i Assyrien väntade för både kung och präst (10:1-15)

- Avguderiet ökade istället för att minska (10:1-2)
  Man byggde allt fler altaren till avgudar samtidigt som man med delat hjärta tillbad Jahveh vid de två guldkalvarna i Betel och Dan. Resultatet blev en religionsblandning och brott mot de tre första buden i de tio budorden (2Mos 20: 3-7).
- Samaria och kung Hosea skulle falla (10:3-10)
  Förvillande nog hette Israels siste kung också Hosea (2Kon 17:1). Han regerade 732-722 f.Kr. Han fick veta att hans rike inte skulle bestå. Han skulle flyta bort som en pinne flyter bort på vatten (10:7).
  De skulle sörja över guldkalven i ”Bet-Aven” (syndens hus) som stod i Bet-el, som egentligen betydde ”Guds hus”. Guldkalven skulle föras bort av den assyriska kungen som en

En del av Samarias ruiner

trofé, tillsammans med kung Hosea och de styrande i Israel (10:6-7, 2Kon 17:1-23).

- Det fanns fortfarande möjlighet till räddning (10:11-13)
  Trots att domen var uttalad i detalj så erbjöd Gud räddning åt Israel, om de bara ville omvända sig av hjärtat: *”Så åt er i rättfärdighet, skörda efter kärlekens bud, bryt er ny mark. Det är tid att söka Herren, tills han kommer och låter rättfärdighet regna över er.”* (10:12). Återigen var temat fruktbarhet, men skörden handlade om kärlekens bud och rättfärdighetens regn.
- En samtida dom tjänade som en varningssignal (10:15)
  Gud pekade på Bet-Arbel, som var en av de städer som Assyrien redan intagit år 732 f.Kr. Assyrien intog de nordligaste städerna i Israel och förde många israeler som fångar till Assyrien (2Kon 15:29). Kung Hosea skulle verkligen bli Israels sista kung i Samaria.

3. Guds hjärta för Israel genom historien (11:1-11)

- Guds kärlek till Israel (11:1-4)
  Gud gjorde ett förbund med Abraham och gav honom stora löften. Dessa löften som upprepades till Isak och därefter till Jakob som fick namnet Israel. I Egypten förslavades folket och då reste Gud upp Mose som befriare. *”När Israel var ung fick jag honom kär, och ut ur Egypten kallade jag min son.”* (11:1). Gud visste inte hur han skulle få Israel att förstå hur mycket han älskade dem. Han beskrev sig som en far som lärde Israel att gå, som matade och plåstrade om den lille Israel (11:3). Men folket vände sig till Baal istället (11:2). Gud försökte dra Israel tillbaka: *”Med lena band drog jag dem, med kärlekens band…”* (11:4).
- Fångenskap i Assyrien stod för dörren (11:5-7)
  De skulle inte få återvända till Egypten utan de skulle föras till Assyrien (11:5). Assyrien skulle inta alla städer med svärd samtidigt som Israel skulle hålla fast vid sin otrohet mot Gud.
- Gud våndades inför att utplåna Israel (11:8-9)
  ”Hur ska jag kunna överge dig, Efraim? Ska jag lämna dig, Israel? Hur ska jag kunna göra med dig som med Adma och behandla dig som Sebojim? Mitt hjärta vänder sig i mig, all min barmhärtighet vaknar. Jag vill inte utföra min brinnande vrede, jag vill inte ödelägga Efraim igen, för jag är Gud och inte en människa. Jag är helig bland er och vill inte komma med vrede” (11:8-9). Adma och Sebojim var

Tulpan från Negevöknen

troligen städer som gick under tillsammans med Sodom och Gomorra på Abrahams tid (5Mos 29:23).

- Folket skulle en dag få återvända till landet (11:10-11)
  Tydligen skulle inte folket helt utplånas, utan en dag skulle de få återvända från både Assyrien och Egypten. Det verkar som om en del av folket flytt till Egypten undan Assyrien (se sid 10 och kommentar av 7:16).

4. Israel och Juda ur ett historiskt perspektiv (11:12-14:1)

- Både Israel och Juda var berörda av synden (11:12-12:2)
  Både Israel och Juda var trolösa mot Gud, han som var *"… den allra Heligaste, den Trofaste"* (11:12). Både Israel och Juda vände sig till Assyrien och Egypten men inte till Gud.
- Analys av Jakobs liv (12:3-6)
  Jakob, höll sin tvillingbror Esau, i hälen när han föddes. Han levde ett ganska krokigt liv tills han brottades med Herrens ängel en hel natt. Gud gav honom namnet Israel och han blev en gudsman (1Mos 32:24-28). Gud uppenbarade sig för Jakob i Betel (Hosea 12:4, 1Mos 28:12-15) och det var just där en av guldkalvarna stod. Israel kallades att vända om till Gud och söka honom, så som deras fader Jakob en gång hade gjort (12:6).
- Gud talade till Israel genom sina profeter (12:7-13)
  Israel hade blivit rikt. De bodde i fina hus. Men profeten sa att de istället skulle få bo i tält och hyddor, som de gjorde vid lövhyddohögtiden (12:9). Gud sa att han förmedlade sitt ord genom sina profeter: *"Jag har talat till profeterna, jag har gett dem många syner och talat genom profeterna i liknelser."* (12:10).
  Gud lyfte också fram Jakobs svagheter. Jakob flydde från sin bror Esau efter att ha lurat till sig välsignelsen från sin far Isak (1Mos 27:42-43). Han flydde norrut mot Aram (dagens Syrien). Aram var ett område som vid den här tiden var intaget av Assyrien, dit Israel skulle föras i fångenskap. I kontrast mot detta sa Gud att det var genom en profet (Mose) som han befriade Israel ur Egypten (12:12-13). Detta innebar att folket borde lyssna till Guds ord genom profeten Hosea.
- Israel brukade ha en ledande ställning bland folken (12:14-13:3)
  Israel skulle vara ett huvud bland folken (5 Mos 28:13) men om Israel bröt Herrens förbund skulle Israel bli svansen stället (5Mos 28:44). I detta avsnitt beskrevs en likande situation som i femte Mosebok.
- Jahveh var Israels Gud i historien (13:4-9)
  Gud påminde dem om att han var deras Gud: *"Jag är Herren din Gud alltsedan du var i Egyptens land. Du ska inte veta av någon annan Gud än mig, och det finns ingen annan frälsare än jag."* (13:4). Men

de var otacksamma och glömde Gud och därför straffade han dem. Han beskrev återigen sig själv som ett ostoppbart rovdjur (13:7-8).

- Gud påminde dem att själva kungadömet inte var hans idé (13:10-12)
  Samuel var profet och den sista domaren i Israel. På hans tid kom folket och begärde att få en kung, som alla andra folk hade. Vare sig Samuel eller Gud tyckte att det var en bra idé, men Gud lät folket få som det ville (1Sam 8:1-10). Nu tog Gud upp frågan om kungadömet igen och detta var Guds utvärdering av frågan: *”Jag gav dig en kung i min vrede, och i min vrede tar jag bort honom.”* (13:11). Resultatet hade blivit en katastrof.
- Israel skulle uppstå från de döda (13:13-14:1)
  Herren liknade Israel vid ett barn som skulle födas, men något gick fel vid förlossningen. Man får intrycket av att barnet dog eftersom Gud sedan sa: *”Från dödsrikets våld ska jag friköpa dem, från döden ska jag återlösa dem. Du död, var är dina plågor? Du dödsrike, var är din udd?”* (13:14). Det verkade som om Gud sa att även om allt hopp var ute för Israel och domen hade fallit, så skulle Gud uppväcka landet och folket från de döda.
  Aposteln Paulus citerade den här versen när han skrev om Jesus uppståndelse från de döda (1Kor 15:55).
  Avsnittet avslutades med att Samaria stod med skuld. Invånarna skulle drabbas av svärd t.o.m. spädbarn och gravida kvinnor skulle dödas (Hos 14:1). Tyvärr var det vad som ofta hände när man förgjorde en stad på den tiden.

5. Israel kallades till omvändelse (14:2-10)

- Det fanns fortfarande möjlighet till räddning (14:2-4)
  Trots det desperata läget var Gud villig att förlåta och upprätta Israel, om de bara ville vända om av hjärtat: *”Ta med er ord och vänd om till Herren, säg till honom: ”Förlåt oss all vår skuld och ta nådigt emot oss. Då ska vi ge dig en frukt från våra läppar”* (14:3). De ord de skulle ta med sig var ord av bekännelse och ånger och därefter ord av lovprisning.
- Gud lovade riklig välsignelse om Israel vände om (14:5-10)
  Gud skulle hela dem och visa sin kärlek. Israel skulle blomstra som en lilja och bli som en grönskande trädgård. Men ändå avslutades boken med en varning: *”…för Herrens vägar är rätta och där vandrar de rättfärdiga. Men syndarna kommer där på fall.”* (14:10)

Iris från Negevöknen

Sammanfattande kommentar till kapitel 4-14

Gud älskade Israel och ända till slutet fanns möjligheter för Israel att vända om till Herren. Gud tvingade inte Israel utan han vädjade och kallade. När Israel höll fast vid baalsdyrkan och guldkalvarna så kom domen som Gud varnat för genom sina profeter. Samaria föll 722 f.Kr och folket fördes i fångenskap till Assyrien. Det norra riket Israel, upphörde därmed att existera. Trots det fanns det hopp för de troende att en dag få återvända till landet.

HOSEAS BOK OCH NYA TESTAMENTET

1. *”När Israel var ung fick jag honom kär, och ut ur Egypten kallade jag min son.”* (Hos 11:1)
   I Hoseas bok syftar denna vers på Israel som Guds son. Matteus lät versen syfta på Jesusbarnet, som återvände från Egypten med Josef och Maria (Matt 2:15). Precis som Israels folk fördes från Egypten till löfteslandet på Moses tid så fördes Jesus Guds son också från Egypten till löfteslandet.
   En förutsättning för Matteus sätt att tolka Hosea 11:1 är att Jesus faktiskt representerade Israels folk inför Gud. Vi är tacksamma att Jesus representerade alla människor när han offrade sig för vår skull på korset, men vi är inte lika vana vid att tänka på att han dessutom representerade Israels folk inför Gud. Att Jesus representerade Israel får sitt stöd i avsnitten om ”Herrens tjänare” i Jesaja bok, som ibland syftar på en person (Jes 42:1-7, 49:1-6, 50:3-9, 52:13-53:12) och ibland på Israel som folk (Jes 44:1, 44:21). Flera av avsnitten om ”Herrens tjänare” i Jesaja bok är antingen citerade eller hänvisade till i NT. I samtliga fall syftar dessa citat och hänvisningar på Jesus Kristus (Matt 12:15-21, Luk 2:29-32, Apg 3:13, 3:26, 1Pet 2:21-25). Detta innebär att Jesus Kristus representerade Israel inför Gud och att Matteus gjorde rätt när han lät Hos 11:1 syfta på Jesus som Guds son.

2. *”Från dödsrikets våld ska jag friköpa dem, från döden ska jag återlösa dem. Du död, var är dina plågor? Du dödsrike, var är din udd?”* (13:14). Det verkade som om Gud sa att även om allt hopp var ute för Israel och domen hade fallit, så skulle Gud en dag uppväcka landet och folket från de döda.
   Aposteln Paulus hänvisade till sista delen av den här versen när han

skrev om Jesus uppståndelse från de döda. I versen innan hänvisade Paulus till Jesaja 25:8. Han förde alltså ihop två hänvisningar: *”… Döden är uppslukad i seger. Du död, var är din seger? Du död, var är din udd?”* (1Kor 15:54-55). Paulus använde versen från Hosea för att visa att döden nu var besegrad.

3. *”för jag har min glädje i kärlek och inte i offer, kunskap om Gud mer än brännoffer.”* (Hos 6:6). När Jesus hänvisade till den här versen i sin konfrontation med fariseerna, så gjorde han det på ett liknande sätt som Hosea gjorde (Matt 9:13, 12:7).

4. *”…Och det ska ske att på platsen där det sades till dem: ’Ni är inte mitt folk’, ska det sägas till dem: ’Ni är den levande Gudens barn.”* (Hos 1:10).
   Både Petrus och Paulus lät den här versen syfta på judar och hedningar som tror på Jesus Kristus. Hedningarna, som inte var Guds folk, fick höra att de nu var den levande Guds barn (1Pet 2:10, Rom 9:22-26).
   När man läser hela versen så hänvisade Hosea först till Guds löfte till Abraham: *”Men antalet av Israels barn ska bli som havets sand, som inte kan mätas eller räknas.”* (Hos 1:10, 1Mos 22:16-18). Det är viktigt att påminna sig om att i löftet till Abraham låg löftet om att Gud skulle välsigna alla folk i Abrahams avkomma. Paulus identifierade Abrahams avkomling som Kristus (Gal 3:16). I ljuset av att löftet till Abraham finns med i samma vers så blir Petrus och Paulus tolkning mycket rimlig.

5. Teman från Hoseas bok i NT
   Vi kan dessutom se att teman från Hoseas bok återkommer i Nya Testamentet.
   Vi såg hur Hosea uppmanades att friköpa sin otrogna fru Gomer, från en annan man (Hosea 3:1-2). I NT har vi blivit friköpta från slaveri med Jesus dyra blod (1Pet 1:18-19).

Iris från Negevöknen

   I Hoseas bok mötte vi hur Gud ville förnya sitt äktenskapsförbund med sitt folk (Hosea 2:19-20). I NT möter vi församlingen som en brud åt Kristus (Ef 5:31-32).